

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΟΥΛΙΑΡΗ

“ Συμφιλωμένη
με την απόρριψη,
θα νικήσει
τον φόβο; ”

Δραπέτες
του
ονείρου

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΗΜΑ

Σειρά: Ελληνική Πεζογραφία
Τίτλος: Δραπέτες του Ονείρου
Συγγραφέας: Αγγελική Μπούλιαρη
Φιλολογική επιμέλεια: Ανθή Μπίσσα
Θεώρηση δοκιμίων: Εύη Ζωγράφου
Σελιδοποίηση-Εκπόνηση εξωφύλλου: Έλενα Ματθαίου

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου του βιβλίου με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Copyright © 2016: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΩΚΕΑΝΟΣ
& Αγγελική Μπούλιαρη
Σόλωνος 136, Αθήνα 106 77
Τηλ.: 210 3829339-210 3803925, Φαξ: 210 3829659
email: info@oceanosbooks.gr
www.oceanosbooks.gr

ISBN: 978-618-5104-58-0

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΟΥΛΙΑΡΗ

**ΔΡΑΠΕΤΕΣ
ΤΟΥ ΟΝΕΙΡΟΥ**

*Αφιερώνεται στον Γρηγόρη
και στις κόρες μας
Σταυρούλα, Ναταλία, Δήμητρα*

Καταμεσής στον χειμώνα ανακάλυψα ότι
υπήρχε, μέσα μου, ένα ανίκητο καλοκαίρι.

Κι αυτό με κάνει ευτυχισμένο.

Επειδή δηλώνει ότι δεν έχει σημασία
με πόση δύναμη με πιέζει ο κόσμος,
μέσα μου υπάρχει κάτι δυνατώτερο
– κάτι καλύτερο, που αντιστέκεται
και με κρατάει στη θέση μου.

ΑΛΜΠΕΡΤ ΚΑΜΥ

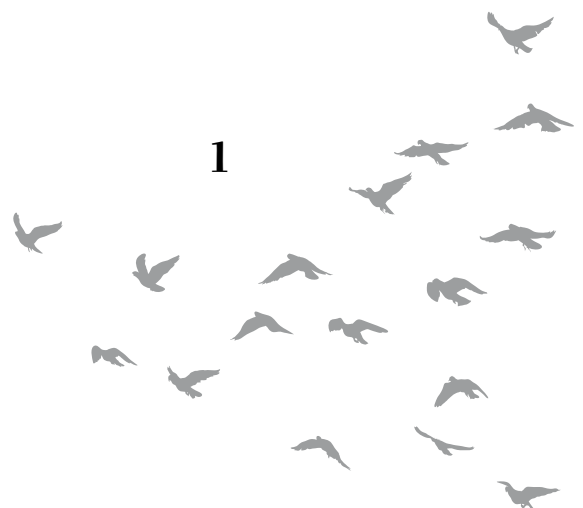
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

1956-1961

Όλη η ζωή είναι μια ξένη χώρα.

ΤΖΑΚ ΚΕΡΟΥΑΚ

Ολιγόλογος κι όχι τόσο θορυβώδης όσο συνήθιζε, ο Ελισσαίος έπαιζε χαρτιά νευρικός και μάλλον αφηρημένος, στο μικρό καφενείο, εκεί όπου για άλλη μια φορά είχαν καταφύγει άνδρες σκυθρωποί, με βήματα βαριά και τα σημάδια της κούρασης απ' όλους τους καιρούς και τους ανέμους στ' αυλακωμένα πρόσωπα, αποζητώντας τη θαλπωρή της αίθουσας, τις κουβέντες και τ' αστεία των συγχωριανών τους.

Έχανε και κέρναγε ουζάκια τους φίλους του, που τον συντρόφευαν στην ανησυχία του χωρίς ωστόσο να την προσδιορίζουν. Δεν είχε αναφέρει το παραμικρό σε κανέναν –ποιός ο λόγος άλλωστε;– θα είχε

όλον τον καιρό μετά για να μιλήσει ή να σωπάσει, ανάλογα με το πώς θα έρχονταν τα πράγματα. Όχι ότι κανένας δεν μιλούσε γι' αυτά τα πράγματα, όλο και κάποιος βρισκόταν να τα μοιραστεί με την παρέα, αλλά ο Ελισσαίος ήταν της γνώμης πως οι άνδρες δεν μιλούν γι' αυτά, δεν τους ταιριάζει, δεν τους αφορά· μονάχα το αποτέλεσμα μετρούσε.

Ήταν μια δροσερή βραδιά, στο τελείωμα της άνοιξης του 1956. Οι πυγολαμπίδες χόρευαν ανάλαφρες με αστραφτερές αναλαμπές ανάμεσα στα δένδρα και στα σοκάκια, με το ασταμάτητο τραγούδι των γρούλλων συνοδεία, όμως στον Ελισσαίο φαινόταν η νύχτα να πέφτει με βασανιστική βραδύτητα πάνω από τον οικισμό, σαν άλογο στην ανηφόρα, απρόθυμο να κουβαλήσει άλλο βάρος.

Συχνά-πυκνά, έπαιρνε τα μάτια από την παρέα και, δήθεν τυχαία, με αδιάφορο βλέμμα, κοίταζε πότε την πόρτα και πότε το παράθυρο του καφενείου. Όμως, καθώς η ώρα περνούσε και τίποτε δεν ερχόταν να διακόψει τη συνηθισμένη ροή μιας ακόμη ανδρικής βραδιάς εκεί, τον κατέλαβε καινούργια ανησυχία, μήπως από στιγμή σε στιγμή οι φίλοι του, αποκαμωμένοι από τον κάματο της ημέρας και τ' αποκάρωμα του ούζου, σηκώνονταν και έφευγαν· και τότε θα έμενε μόνος και θα αναγκαζόταν κι αυτός να καληνυχτίσει τον καφετζή και να φύγει. Και δεν ήθελε να φύγει. Όχι ακόμη, όχι πριν.

Ας ερχόταν, επιτέλους, η στιγμή! Του ξέφυγε ένας μικρός αναστεναγμός και μισόκλεισε τα βλέφαρα, ύστερα προσκάλεσε τους φίλους του για μιαν ακόμη παρτίδα, με τη σκέψη καρφωμένη σ' ένα δωμάτιο μισοφωτισμένο από τις λάμπες πετρελαίου, κάπου ένα εικοσάλεπτο δρόμο πιο πέρα.

Ήταν εκεί όπου η γυναίκα του, η Χριστίνα, αντιμετώπιζε την περιπέτεια ενός ακόμη τοκετού με τη στωική αξιοπρέπεια και το θάρρος που έδειχναν όλες οι γυναίκες της γενιάς και της σειράς της. Στο πλάι της, από το μεσημέρι, όταν ξεκίνησαν τα πρώτα σημάδια, βρίσκονταν δυο γυναίκες που είχαν ετοιμάσει τα απαραίτητα και την παράστεκαν με λόγια καθησυχαστικά, δίνοντάς της συμβουλές και κουράγιο. Η μία ήταν η ξαδέλφη της, η Φιλίτσα, και η άλλη ήταν η μαμή, η γερόντισσα Αντιόπη, ένα πρόσωπο πολύ σημαντικό όχι μόνο για τις γυναίκες αλλά και για ολόκληρο το χωριό, αφού ήταν η μόνη γυναίκα προεστή ανάμεσα στους υπόλοιπους προεστούς του Βαλτοχωρίου.

Σεβάσμια γυναίκα, σοφή και συνετή, με καλοσύνη. Από τον δάσκαλο πατέρα της είχε μάθει να διαβάζει και να γράφει, μα από τη μητέρα του και γιαγιά της είχε κληρονομήσει, εκτός από τη γνώση της μαιευτικής, και το χάρισμα μιας άλλης γνώσης διαφορετικής. Εξέταζε τα μερομήνια και προέβλεπε την καιρική κατάσταση των επόμενων μηνών κι έτσι συμβούλευε ανάλογα για τις καλλιέργειες κι ακόμη,

παρατηρούσε το Φεγγάρι, διάβαζε την παλάμη και εξηγούσε τα όνειρα, ερμήνευε τα σημάδια των ζώων και των πουλιών και τα άλλα σημεία της Φύσης και συχνά-πυκνά καθοδηγούσε γυναίκες και άνδρες, νεότερους και γηραιότερους.

Έξω από την κλειστή πόρτα, η οχτάχρονη Βασιλική, με το βλέμμα στο κενό, βυθισμένη σε μια δική της ονειροπόληση, άκουγε τη μάνα της που κοιλοπονούσε μέσα στο δωμάτιο και μονάχα ευχόταν με θέρμη το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας, την οποία αγνοούσε, όπως ήταν φυσικό, να είναι διαφορετικό από τις προηγούμενες φορές. Η μικρή της ηλικία και το είδος των σκέψεων που τριγυρούσαν στο κεφάλι της δεν της επέτρεπαν να συμπάσχει, αντιθέτως μεγάλωναν την ανυπομονησία και τη νευρικότητά της.

Όσπου ξαφνικά έσπασε η μονοτονία της αναμονής και από το δωμάτιο άρχισαν να ακούγονται γρήγορες ανάσες και βογγητά, τα προστάγματα της ηλικιωμένης Αντιόπης στη Φιλίτσα, που φαινόταν να τα έχει χάσει προς στιγμήν, θόρυβος μεταλλικών αντικειμένων και νερού που τρέχει και, τέλος, ήχος κυρίαρχος που έσβησε κάθε άλλον, το κλάμα του μωρού που μόλις είχε γεννηθεί, ο αποχαιρετισμός στη σιγουριά της μήτρας, ο φόβος μπροστά στη ζωή.

Η Βασιλική πετάχτηκε όρθια και τέντωσε καλά τ' αυτιά της, μήπως ακούσει κάτι παραπάνω, μια ένδειξη για κείνο που περίμενε, αλλά μάταια. Με δυσκολία κρατιόταν να μην μπει στο δωμάτιο, μα

ούτε λόγος για κάτι τέτοιο, της είχε απαγορευτεί με αυστηρότητα. Έφτανε που της είχαν επιτρέψει να παραμείνει στο σπίτι, υποχωρώντας στην αδυναμία που πίστευαν ότι έτρεφε για τη μάνα και στην αγωνία της να πάνε όλα καλά, ενώ τη μικρότερη αδελφή της, τη Μαριάνθη, την είχαν στείλει να κοιμηθεί στο σπίτι μιας θείας.

Η ησυχία που απλώθηκε κατόπιν στο δωμάτιο, ανακουφιστική και λυτρωτική για τη λεχώνα, ήταν για τη μικρή Βασιλική μια βασανιστική παράταση, μέχρι που η πόρτα άνοιξε και πρώτη πέρασε έξω η Φιλίτσα.

«Να σου ζήσει ο αδελφός», της ευχήθηκε και προσπέρασε.

Η Βασιλική ήταν έτοιμη να ουρλιάξει από χαρά και ν' αρχίσει τα χοροπηδητά, μα τη συγκράτησε το ξινό, παράξενο χαμόγελο στο πρόσωπο της θείας της. Σταμάτησε απορημένη και βλέποντας στο πέρασμα της πόρτας τη γριά Αντιόπη να ακολουθεί, έφαξε για μια εξήγηση στο δικό της σοβαρό και ανέκφραστο πρόσωπο.

«Μη χαιρέσαι, καλό μου!» είπε τότε η γερόντισσα, με μια συμπονετική χροιά στη φωνή. Έκλεισε πίσω της την πόρτα και την κοίταξε με μια σκιά περισκεψής στο βλέμμα. «Πάλι κορίτσι έκανε η μάνα σου».

Η Βασιλική δεν ζήτησε να δει τη μάνα, ούτε το μωρό, μονάχα άρπαξε τον λύχνο ταραγμένη, τον άναψε και όρμησε σαν σίφουνας έξω στο σκοτάδι.

Στην αμπάρα κοντοστάθηκε, φάχνοντας να βρει το κουράγιο να κάμει αυτό που έπρεπε, όσο κι αν ήθελε να το αποφύγει. Έτσι πέρασε κάμποση ώρα, ώσπου δεν γινόταν να καθυστερήσει άλλο. Έσπρωξε τότε την ξύλινη εξώπορτα και βγήκε στο δρομάκι με γρήγορα βήματα.

«Βασίλη μου», της είχε πει ο πατέρας, «εσύ θέλω να φέρεις τα μαντάτα».

Έτσι τη φώναζε ο πατέρας, «Βασίλη». Σαν να ήταν αγόρι. Και σαν να ήταν αγόρι, και μάλιστα μεγαλύτερο στην ηλικία, της έδινε εξουσία, μέσα κι έξω από το σπίτι, και πάνω στη δεύτερη αδελφή της και σ' όσα αδέρφια έμελλε να έρθουν. Κι εκείνη, που τον λάτρευε και τον ακολουθούσε σαν πιστό σκυλί, που αγαπούσε και μισούσε ό,τι κι εκείνος, καμάρωνε και φούσκωνε από υπερηφάνεια.

«Αν είναι αγόρι, σπρώξε με δύναμη την πόρτα του καφενείου κι έμπα μέσα, χωρίς να ντραπείς! Και φώναξέ το, εκεί, μπροστά σε όλους, ότι γεννήθηκε ο γυιός μου! Μα, αν είναι κορίτσι... στάσου απ' έξω απ' το παράθυρο κι εγώ θα καταλάβω».

Έτσι της είχε πει κι εκείνη είχε εννοήσει πως το αρσενικό μωρό έχει τέτοια δύναμη, που ακόμη και η απλή αναγγελία της γέννησής του δίνει το δικαίωμα σ' ένα μικρό κορίτσι να παραβιάσει το άβατο του καφενείου και σαν μαντατοφόρος νίκης να πάρει δόξα από τη δόξα του.

Είχε τόσες φορές φανταστεί αυτή τη σκηνή! Να ανοίγει διάπλατα την πόρτα του καφενείου και να του μεταφέρει αυτή, ο «Βασίλης» του, την ευχάριστη είδηση, να βλέπει τον ενθουσιασμό και την υπερηφάνεια στα μάτια του, να ακούει τους άλλους να τον συγχαίρουν, οι τουφεκιές στον αέρα να ταράζουν την ησυχία του χωριού, κι όλα να είναι μια χαρούμενη αναστάτωση, μια γιορτή!

Όμως τώρα δεν θα υπήρχε χαρά, ούτε υπερηφάνεια. Μονάχα λύπη και ντροπή.

Με τα λόγια του πατέρα να επαναλαμβάνονται αδιάκοπα μέσα στο μυαλό της, αντίλαλος που τρέλαινε, η Βασιλική έφτασε στο καφενείο. Σταμάτησε απελπισμένη πλάι στο παράθυρο, με την πλάτη στον τοίχο, και πήρε μια βαθιά ανάσα, προτού κολλήσει το πρόσωπό της στο τζάμι.

Εκείνη την ώρα, σήκωσε ξανά το βλέμμα ο Ελισσαίος και ξεχώρισε τη γνώριμη όψη του «Βασίλη» στο παράθυρο. Τινάχτηκε κι αναρωτήθηκε για μια στιγμή αν ήταν εικόνα αληθινή. Ευχήθηκε μ' όλη τη δύναμη της ψυχής του να τον γελούσε ο νους του, και να ήταν αυτό μονάχα ένα από τα πολλά παιχνίδια που ξέρει. Μα ξανακοίταξε και βεβαιώθηκε, και τότε ο θυμός και η απόγνωση σαν κύματα τον τύλιξαν και τον έπνιξαν. Πάλι; Τρίτο κορίτσι στη σειρά; Γιατί;

Για τον «Βασίλη» δεν τον είχε πειράξει καθόλου που ήταν κορίτσι, γιατί ήταν η πρωτότοκη και ήταν

καλό για την οικογένεια το πρώτο παιδί να είναι κόρη. Άλλωστε, θα ακολουθούσαν κι άλλα παιδιά. Όσο για τη Μαριάνθη, τον πείραξε λίγο στην αρχή, μα το ξεπέρασε γρήγορα, και στη συνέχεια η ομορφιά της, που μεγάλωνε μαζί της, και ο τρόπος που περπατούσε, με τεντωμένο τον λαιμό και ψηλά το κεφάλι, σαν μια μικρή αρχόντισσα που τους καταδεχόταν, καθήλωνε κι αυτόν και τους γύρω της.

Φαντάστηκε μελλοντικές συναντήσεις με μακρινούς συγγενείς, κοντοχωριανούς και άλλους γνωστούς και τον διάλογο που θα επακολουθούσε. «Πώς πορεύεσαι, Ελισσαίε;» θα ρωτούσαν πρώτα. Κι εκείνος αφού θα έλεγε δυο λόγια για τα σπαρτά και τα ζωντανά, θα άκουγε την επόμενη ερώτηση για τον αριθμό των παιδιών της φαμίλιας του. Θα έλεγε πως έχει τρία θηλυκά, κι εκείνοι θα τον λυπούνταν. Όστε, κόρες είχε τρεις, ο κακομοίρης, μα παιδιάδες... ούτε έναν!

Καθώς σηκώθηκε απότομα ορθός, η φιγούρα στο τζάμι και το ασθενικό φως του λύχνου εξαφανίστηκαν μεμιάς. Βαρύθυμος ξαφνικά, διέκοψε την παρτίδα, πλήρωσε και έφυγε με μια ισχνή καληνύχτα. Έμειναν οι φίλοι του απορημένοι, κοιτάχτηκαν κουνώντας το κεφάλι και ύστερα συνέχισαν την κουβέντα τους. Έτσι ήταν αυτός από μικρός, σκέφτηκαν, μυγιάγγιχτος, παράξενος. Αρκούσε κάτι να σκεφτεί, κάτι να παρεξηγήσει, κι άλλαζε μεμιάς η διάθεσή του. Μα, κατά τ' άλλα, ήταν φίλος πιστός,

συγχωριανός αλληλέγγυος, πρόθυμος να κουραστεί και να συνδράμει όπου υπήρχε χρεία.

Μόλις έφτασε στο σπίτι, κι έτρεξαν οι γυναίκες για τα συχαρίκια, τρόπος του λέγειν, γι' αυτόν μαύρα μαντάτα πένθιμα, τις έσπρωξε βλοσυρός κι αμίλητος και δρασκελίσε βιαστικά την πόρτα. Αρνήθηκε να κοιτάξει τη νεογέννητη θυγατέρα του κι άρχισε να μαζεύει κάποια πράγματά του σ' έναν μπόγο για να φύγει. Οι θυμωμένες του κινήσεις σήκωναν ρεύμα ψυχρού αέρα στο πέρασμά του και το μωρό ξαφνικά ταράχτηκε κι άρχισε να κλαίει απαρηγόρητο, μ' ένα περιέργο, ανατριχιαστικό κλάμα επίγνωσης. Σαν κυνηγημένος αυτός από σκιές και φαντάσματα που μονάχα ο ίδιος αντιλαμβανόταν, εξαφανίστηκε μες στο σκοτάδι, χωρίς να ρίξει ούτε βλέμμα πίσω του. Και με τον θόρυβο της πόρτας που βρόντηξε απότομα πίσω του, το μωρό δυνάμωσε το κλάμα κι έκλαψε τόσο πολύ μέχρι που του κόπηκε η ανάσα κι απέμεινε αναίσθητο στα χέρια της τρομαγμένης μάνας του, σαν πεθαμένο.

Έτρεξε τότε η γριά Αντιόπη να κάνει το βάπτισμα ανάγκης, το αεροβάπτισμα, μην τύχει και πάει το νεογέννητο αβάπτιστο στον άλλον κόσμο. Το σήκωσε στον αέρα ψηλά, τρεις φορές, στο όνομα του Πατρός, του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, και του έδωσε το πρώτο όνομα που της ήρθε στον νου. «Ευρυδίκη» το ονόμασε, και αυτό θα ήταν το όνομά του, αφού ο ιερέας άλλο δεν είχε παρά να αποδεχθεί

εκείνο που του δόθηκε, και μέσα της βαθιά ευχήθηκε, αν ζήσει, τουλάχιστον να βρει κάποτε στη ζωή της τον «Ορφέα» της, γιατί τα σημάδια της γέννησής της δεν ήταν ευοίωνα και το φευγικό του πατέρα της ήταν το πρώτο που άρχιζε τη σειρά της λυπηρής επιβεβαίωσης.

Τρεις ημέρες έμεινε εξαφανισμένος ο γεννήτορας. Άλλοι παίρνουν τα βουνά για να ασκητέψουν, αυτός για να χωνέψει την «ανικανότητα» της γυναίκας του, τη «σκληρότητα» της μοίρας, με δυο λόγια τη «θηλυκιά ντροπή». Μια ντροπή, που σε πείσμα της πέτρινης καρδιάς του, έζησε και τον περίμενε και, καθημερινά, πότε με τη μια και πότε με την άλλη ευκαιρία, τον προκαλούσε και τον παρακαλούσε να την προσέξει και να την αγαπήσει, μα το αγύριστο κεφάλι του είχε ασφαλίσει καλά τις πόρτες και τα παράθυρα.

Αφ' ότου γύρισε, απέφευγε να της μιλήσει, να τη φωνάξει με το όνομά της, ακόμη και να την αναφέρει. Μόνο, καμμιά φορά, σαν συντύχαινε στο ίδιο δωμάτιο με τη μάνα της που την κρατούσε αγκαλιά, της έριχνε μιαν αφηρημένη ματιά, καθώς έστριβε τα τσιγάρα του, πάντα βουβός, πάντα βαρύς.

Ούτε η μάνα της τολμούσε να την αναφέρει. Μονάχα την έπνιγε η στενάχωρη σιωπή σαν βρόχος στον λαιμό κι ένιωθε να τη βαραίνει απελπιστικά το αδύνατο μωρό με το όμορφο προσωπάκι αλλά και τα παράξενα μάτια. Γιατί, αλήθεια, ποιός θα

διάλεγε για γυναίκα του μια κοπέλα που το ένα μάτι της ήταν πράσινο και το άλλο γαλανό;

Και η ίδια, αργότερα, σπάνια την καλούσε και τότε την κοίταζε με μάτια γεμάτα περίσκεψη και απροσδιόριστη θλίψη. Κι εκείνες τις σπάνιες φορές, διάβαζε μια ενοχλητική, βουβή παράκληση στα μάτια του παιδιού της που καρφώνονταν επάνω της, κι έσπευδε να της αναθέσει το πρώτο πράγμα που της ερχόταν στο μυαλό, για να ξεφύγει.

Έτσι ξεκίνησε η ιστορία της. Κι έτσι κυλούσαν οι μέρες κι άλλαζαν οι εποχές και μαζί τους οι εργασίες στο σπίτι και στη Φύση, με την ίδια πάντα σειρά και τάξη· κι έτσι πέρασαν πέντε ολόκληρα χρόνια, μέχρι που ωρίμασε, φαίνεται, ο καιρός και τα συναπαντήματα της τύχης θα όριζαν αλλιώς τα πράγματα.

Από τη γέννησή της ακόμη η Ευρυδίκη βιώνει την πατρική απόρριψη...

Σε ηλικία πέντε ετών παραχωρείται, ως «ανιψιά», στον υποψήφιο βουλευτή Θεοδόση Σπηλιόπουλο και στη σύζυγό του Ευγενία, που είναι άτεκνοι. Καθώς μεγαλώνει, η αυστηρή Ευγενία την αντιμετωπίζει ως απειλή για την καριέρα του συζύγου της και την κοινωνική τους θέση. Ακολουθεί ο γάμος της από συνοικέσιο και με τη θερμή συναίνεση του πατέρα της, με τον πολύ μεγαλύτερό της Χαράλαμπο, ο οποίος την οδηγεί σε μια τρίτη οικογένεια. Αποκτά δύο κόρες...

Η Ευρυδίκη βιώνει τη λεκτική, ψυχολογική και σωματική βία μέσα στον γάμο. Αντιλαμβάνεται όχι μόνο ότι καμιά από τις τρεις οικογένειές της δεν μπορεί να τη στηρίξει, αλλά επιπλέον καθεμιά τους κρύβει και ένα «στοιχειό» για εκείνην, το οποίο καλείται να βρει το θάρρος να αντιμετωπίσει.

Το ένστικτο της αυτοσυντήρησης ξυπνά, ενώ ταυτόχρονα εμφανίζεται και ο έρωτας στο πρόσωπο ενός συνομηλίκου της. Η ώρα να κάνει γενναία βήματα για να κερδίσει, επιτέλους, τη ζωή της, έχει έρθει...

ΩΚ 157

ΩΚΕΑΝΟΣ

Σόλωνος 136, 106 77 Αθήνα

Τηλ.: 210 3829339-210 3803925

www.oceanosbooks.gr

ISBN: 978-618-5104-58-0

9 786185 104580